

*Werkgebied: Denderhoutem, Haaltert, Heldergerm,
Kerksken, Terjoden*

Mededelingen Heemkundige Kring
Groot-Haaltert - 3-maandelijks ledenblad

33e jaargang 2013 - nr. 2

Redactie:

Diepeweg 15, 9450 Haaltert
Voorzitter - Secretariaat
Willy De Loose
053/83.08.81

Medewerkers:

Denderhoutem:

Luc Pots
Hans Sonck
Raf Hendrickx

Haaltert:

Wim Allaer
Jan Paul De Graeve
Marc De Moyer
John Scheerlinck
Christophe Provost

Heldergerm:

Roger De Troyer
William Minnaert

Kerksken:

Joris De Kegel - ledenadministratie

Documentatiecentrum:

Warandegebouw Sint-Gorikspan 17,
9450 Haaltert.

Open: eerste zondag en tweede donderdag
van de maand van 10 tot 12 u.

Gesloten: juli en augustus

Ruiladres:

Diepeweg 15, 9450 Haaltert
Lidmaatschap: € 10
Steunend lid: € 15
Rek.nr. BE40 4395 0830 6163
KREDBEBB

Heemkundige Kring Groot-Haaltert
Email: willydeloose@skynet.be
info@hkhaaltert.be

Website:

www.hkhaaltert.be

Elke auteur is verantwoordelijk voor
zijn/haar teksten.

Teksten mogen overgenomen worden mits
bronvermelding.

HK Haaltert is lid van 'Heemkunde Oost-Vlaanderen'.

Redactioneel

Vooreerst onze dank aan de ca. 400 leden die hun interesse blijven tonen voor onze vereniging.

Graag ontvangen wij suggesties i.v.m. onze werking en vooral met de publicatie van het tijdschrift. Draal niet om ons een positieve hint door te spelen die kan helpen om het informatieblad nog aantrekkelijker te maken.

Als jullie dit nummer in handen krijgen, werd door de Dorpsraad van Heldergerm onze medewerker van het eerste uur, Roger De Troyer reeds gehuldigd. Hij kreeg de 'Prijs van Heldergerm' als bekroning. Bij de oprichting van de Heemkundige Kring in 1980 was hij de eerste die zijn interesse toonde en sindsdien ononderbroken zeer actief was. Een tweede verwezenlijking van de Dorpsraad is de uitgave van een publicatie met de verzamelde bijdragen en artikelen van ons bestuurslid. De Heemkundige kring sluit zich uiteraard zeer enthousiast aan bij deze verdiende appreciatie.

Een voorbije huldiging, deze keer door de Cultuurraad, is de toekenning van de twejaarlijkse cultuurprijs aan Hubert Verheijen. Proficiat aan deze bezige bij, zij het vooral wat kerkmuziek, orgel- en beiaardgebeuren betreft.

Inmiddels is iedereen wel geïnformeerd over de talrijke herdenkingsplechtigheden van 'den grooten oorlog' die volgend jaar zullen plaatsvinden.

Wij willen ook ons steentje bijdragen om deze dramatische gebeurtenis niet onopgemerkt te laten voorbijgaan.

Het zou ideaal zijn indien wij in elk tijdschriftnummer van 2014 een bijdrage konden plaatsen over een oorlogssituatie van één van de Haaltertse soldaten.

Willen jullie ons daarbij helpen? Hebben jullie foto's, brieven, documenten en/of anekdotes i.v.m. WO I, geef ze in bruikleen. Alvast bedankt.

De HK-medewerkers.

Opgroeien tijdens de Tweede Wereldoorlog (vervolg)

Het verhaal van Jos De Cock uit Kerksken (1)

Van twee kanten zegeltjes krijgen en smokkelen

Eigenlijk ging het niet zo slecht: we werden betaald door de Duitsers, soms om amper te werken, we kregen ons rantsoen van de Fransen en elke week gingen we met die valse papieren heen en weer. We vertrokken met brood, bloem, wijn, alles wat daar nog te koop was en kwamen terug met tabak. Dat hadden de mannen van Liedekerke ons geleerd. Het was geen echte tabak, het waren gewoon bietenbladeren, er was nergens nog tabak te vinden. De bladeren werden gedroogd en dan gesaust met de harde stengels van de tabaksplanten die vroeger werden weggegooid. Die stengels kookten we af. Het geheel rook naar tabak en werd gesneden zoals echte tabaksbladeren. Daarmee vertrokken wij naar Frankrijk. Onderweg was er ook controle van de Duitsers, maar die zochten niet naar smokkelaars. Dat deden de Belgische en de Franse controleurs wel.

De treinen waarin we naar ons werk reden waren al redelijk modern, dubbelwandig, met plankjes die boven elkaar waren geschroefd. We maakten die los met een schroevendraaier en aan de achterkant van de zitbank was een kleine holle ruimte waar we onze smokkelwaar instopten, de zogenaamde tabak. We vezen de plankjes dicht en gingen iets verder op de trein zitten. Als er controle kwam, konden we altijd zeggen dat het niet van ons was.

We moesten ervoor zorgen dat we als eersten op de trein waren om onze handel te kunnen verstoppen. Dus waren we altijd goed op tijd op het perron, maar de deuren waren meestal nog vast, we konden er niet in. Mijn broer had het snel in de gaten: met een vierkant stukje ijzer kon je de deur openmaken en weer dicht doen. Eerst keken we goed om ons heen en dan gingen we snel naar binnen, zodat we de plankjes rustig konden losschroeven.

In Givet kwamen er al Franse reizigers op de trein. Ze namen plaats net boven onze smokkelwaar. In Charlesville moesten we een andere trein nemen en moesten we die Fransen vragen: 'Willen jullie eventjes opstaan, we moeten hier even iets openschroeven.' Ze zetten nogal grote ogen op, maar deden het toch.

Op zekere dag was er zoveel volk dat ik moest wachten tot iedereen was uitgestapt. De wagon waarin mijn broer zijn spullen had verstoppt was al leeg als ik nog moest beginnen de plankjes los te schroeven. Plotseling zette de trein zich in beweging. Ik was in halve paniek, want ik wist niet waar de trein heen zou rijden. Ik sloot mij op in de wc, met mijn valse sleutel, en na een tijdje stond de trein stil en durfde ik naar buiten kijken. De trein stond op het rangeerterrein! Met mijn smokkelwaar liep ik over de sporen naar het station. Mijn broer was natuurlijk ongerust omdat hij dacht dat ze mij hadden opgepakt.

We moesten op het perron twee uur wachten op onze volgende trein. Op zeker ogenblik kregen we daar controle van de Franse gendarmes. Dat was eerder gebeurd, maar nu was het serieus. Ze namen mijn broer vast, hij moest zijn plunjezak openmaken en ze haalden de smokkelwaar eruit. De pakjes tabak lieten ze echter op de grond liggen, terwijl ze mijn broer meenamen voor ondervraging. Ik stopte voorzichtig die pakjes in mijn eigen plunjezak en ging een eind verder staan.

Mijn broer moest met de gendarmes door een tunnel onder de sporen. Hij vroeg om even naar de wc te mogen. Ze lieten hem gaan – en hij was weg. Hij kwam bij ons aan, kreeg direct een pet, een bril en een andere jas en ze hebben hem niet meer gesnapt. De Duitsers keken alleen naar de passen en de Ausweisen, en niemand heeft ooit een opmerking gemaakt over de valsing die ik had getekend.

Onze smokkelwaar door de Duitsers bewaakt

In het station was een ruimte voorzien waar de Duitse soldaten, die ook op de trein moesten wachten, hun ransels en andere bagage konden stapelen. Er stond zelfs een schildwacht voor de deur. had ik gezien. Ik liep naar hem toe, liet onze Ausweis zien en zei: 'Wir arbieten für die Wehrmacht. Mogen wij onze bagage hier zetten?' Kein Problem!

Zo konden we aan de Fransen ontsnappen en gingen we de stad in. Daar was een soldatenkino, en met op onze papieren de uitleg dat we voor de Wehrmacht werkten, mochten we binnen. Dat ging goed tot er op een keer een Herr Oberst binnenkwam: 'Was machen Sie hier? Raus!'

Met onze valse papieren liep dus alles goed. Tot op zeker ogenblik...

We werden uitbetaald in Frans geld en konden dat in België alleen maar wisselen als we een verlofbewijs konden tonen. Daarvoor gingen we naar de Deutsche Bank, vroeger de Kredietbank, en we hadden nooit problemen. Maar je weet hoe dat gaat, de ene vertelt al eens iets door aan de andere en een neef van mij had zo ook valse verlofbewijzen gekregen. Hij ging zijn Frans geld wisselen en de bediende zei plotseling: 'Hé, dat is vreemd. Daar is net iemand van dezelfde Werbestelle geweest en op dat papier stond een rode stempel. Gij komt hier met een blauwe.'

Mijn neef wist nog te zeggen: 'Ze zullen zich daar vergist hebben van stempelkussen zeker.'

Toen zie de bediende: 'Een ogenblikje', en verdween. De tijd leek wel erg lang te duren, mijn neef wist niet goed wat te doen. Als hij ging lopen, bekende hij schuld, bleef hij staan, dan hadden ze hem te pakken.

Hij bleef staan. De bediende kwam terug en zei: 'Alles in orde', en mijn neef kreeg zijn geld. Ze hadden de vervalsing weer niet opgemerkt.

Ik heb ook eens geprobeerd om aan dat werk bij het vliegveld te ontkomen. Ik stapte op een bus in plaats van op de open vrachtwagen die ons vanaf het station naar de werkplaats voerde. Die bus reed in ongeveer dezelfde richting. Tussen de startbanen werden aardappelen geplant. Je kunt wel denken dat niet alle aardappelen die de grond in moesten daar ook terecht kwamen: iedereen stak er zoveel mogelijk in zijn zakken. Het werk was ook daar veel te zwaar voor mij.

Daarna heb ik het nog eens geprobeerd bij een andere afdeling, waar de aardappelen van het jaar voordien werden gesorteerd, maar dat werk was zeker te lastig, een hele dag loodzware schoppen versleuren.... Het was niets voor mij. Ik kon dat niet aan.

Met de valse Ausweisen gingen we elke week naar Frankrijk, zonder er te werken: we kregen rantsoenen, we werkten amper, we kregen Frans geld en met wat we smokkelden van zogenoemde tabak hadden we genoeg, of toch bijna, om te overleven. Het was riskant, maar in die jaren moest je een en ander durven..

We hebben al bij al geluk gehad, maar je moet één ding voor ogen houden: de Duitsers waren zo gedisciplineerd dat ze er zelf niet aan zouden denken om die officiële papieren na te maken.

Nog een voorbeeld: we moesten vanuit Schaarbeek met de boerentram naar Aalst. Gevaarlijkst waren de Belgische rijkswachters. Ik mocht dus met wat ik bij mij had niet langs de Geraardsbergsestraat gaan, maar moest langs binnenwegen samen met mijn broer naar Nieuwerkerken, waar hij woonde. Daar stonden vrouwen aan hun deur en riepen: 'Meneer, ga niet verder, ga niet verder, er is een razzia!'

Ik luisterde niet en ging toch door. Iets verder stonden twee Duitse soldaten met hun machinegeweer in aanslag. Ik had veiligheidshalve mijn Ausweis al in mij hand en zei hun: 'Ik werk voor de Wehrmacht.' Ik mocht gewoon verder lopen.

De vrouwen die dat hebben gezien zullen wel gedacht hebben dat ik een zwarte was, een collaborateur.

Bijna verklekt

Mijn vader was nog altijd in Duitsland aan het werk. Hij moest daar tegen een van zijn werkmakers toch iets gelost hebben over wat ik deed. Toen hij de keer daarna voor een paar weken verlof naar huis kwam, moest hij naar het gemeentehuis. De secretaris zei hem dat de burgemeester hem wilde zien.⁽⁴⁾ Hij zei tegen mijn vader: 'Ik heb gehoord dat er bij u valse zegels in omloop zijn!'

Mijn vader viel zagezegd uit de lucht. 'Hoe is dat nu mogelijk,' zei hij, 'Hoe zouden wij nu valse zegels kunnen maken?' Ze hebben het niet op de spits gedreven, omdat ze wisten dat wij geen valse zegels konden drukken. Met die geschiedenis van die neef plus de verdachtmakingen vanuit Duitsland was ik bang geworden en durfde niet meer verder te doen. Ik heb alles vernietigd, de stempels die ik had gemaakt, maar de papieren heb ik toch bewaard. De rest was te gevaarlijk geworden.

Nog een verhaal: de fabuleuze haringvangst. Er was voor iedereen vis voorzien., zoveel kilo per gezin. De vishandelaar van onze streek had geen al te beste reputatie en hield zoveel mogelijk haring achter om die in het zwart te verkopen. De volgende lading heeft hij echter niet gekregen. ⁽⁵⁾ Een schepen, Vlaamsgezind, maar zeker geen nazi, heeft de haring in zijn garage laten opslaan en eerlijk verdeeld.

Een onderwijzer van het dorp en leider van de KAJ, meester Paul Dhondt, later getrouwd met Paula Van Opendenbosch, stuurde briefjes mee met de schoolkinderen om te waarschuwen voor razzia's. Hij wist dat van de veldwachter. De Duitsers waren op zoek naar jonge mannen die niet in Duitsland wilden gaan werken. Meester Paul had ons ook lidkaarten van het Rode Kruis bezorgd, zodat we na het speruur 's nachts nog de baan op konden gaan om in geval van bombardementen te kunnen helpen. Hij bezorgde mij ook papieren voor vrijstellingen, met fraaie Gotische letters. Dan moest daar wel nog een stempel en een handtekening op. Zo'n handtekening namaken was voor mij een klein kunstje en die stempel lukte ook goed. Er stonden geen namen op die vijf, zes papieren

die ik heb vervalst, zodat ik als ze mij zouden oppakken nooit zou kunnen verklappen voor wie ze bedoeld waren. Die schoolmeester heeft veel mensen geholpen.

Meester Paul had ook een toneelbond gesticht. Van verzet of ontspanning voor jong en oud was er in die jaren in ons dorp geen sprake. Ik was er natuurlijk ook bij: ik deed het licht, ik grimeerde, bouwde de decors en soms speelde ik een kleine rol mee. Tegen het einde van de oorlog hadden we 'Sneeuwwitje' op het programma gezet. Iedereen werkte prima mee, zeker de kinderen. Maar de week voor de opvoering vielen de Duitsers binnen met de oorlogsburgemeester en alles werd

Laatste rij v.l.n.r.: Jozef De Cock; Paul D'Hondt; Jozef Boeykens (sneeuwwitje); Hilaire Van Opendenbosch; E.H. Van den Bossche; Florent Boonen en Albert De Neve.

verboden.(6) De voorstellingen waren al weken vooraf uitverkocht. Na de oorlog is het stuk dan wel opgevoerd.

Via een suggestie van de meester werd ik als tekenaar in Brussel aangenomen. Dat heeft niet lang geduurd, want onze trein werd in Brussel-Zuid platgelegd door de Britse en Amerikaanse bommenwerpers.

Na de bevrijding

We hoorden het nieuws over de landing in Normandië op de radio: dat was moeilijk te volgen want de Duitsers stoorden de uitzendingen uit Londen. Al de burens, de vijf huizen van ons straatje kwamen bij ons luisteren. Dan was ik bang: de kamer zat stampvol en wie weet kon er iemand zijn mond niet houden. Luisteren naar de verboden post was zeer gevaarlijk!

Ik weet nog goed hoe de reactie was op dat nieuws: blijdschap! Hoewel het spoorwegknooppunt Denderleeuw erg was gebombardeerd, bleven de mensen hopen op een snelle bevrijding. Die was er, gelukkig, op tijd. Op drie september waren de Britten hier. Ik werd wakker van het lawaai van de tanks op het kerkplein. Die trokken richting Aalst en verder naar Antwerpen.

Repressie is er zeker geweest, maar dat waren jaloerse afrekeningen. De zonen van die malafide vishandelaar hebben de schepen die gezorgd had voor een juiste verdeling van de haring met geweerkolven op een hoge vrachtwagen gestampt.(7) Dat heeft me zo tegen de borst gestuit, een oude man die geslagen werd. Bij de oorlogsburgemeester is de hele boel kort en klein geslagen. Zijn vrouw is bij meester Paul komen smeken om een goed woordje te doen voor haar man. De meester heeft dat gedaan.

Direct na de bevrijding bivakkeerde er een compagnie van de Britse Royal Artillery(RAC) in mijn dorp Kerksken, in de wijk Terlicht. Dat was toen een open ruimte tussen Kerksken en Helder gem. Meester Paul, leider van de KAJ, had op een vergadering gevraagd of er soms thuis een bed vrij was om die Britten een warme en ook zachte overnachting aan te bieden. Het waren tenslotte onze 'bevrijders' zoals hij dat zei.

Mijn vader was in die dagen nog in Duitsland, mijn moeder ging akkoord. Ik trok 's avonds naar Terlicht. Bij het kamp was - behalve de schildwacht- niemand te zien. Een eindje verder was er een café, ze zeiden dat het 'Bij Zontjen' heette, en daar klonk volop muziek. Ik was amper zeventien jaar en was helemaal niet gewoon om kroegen te bezoeken, dus duwde ik onzeker de deur open. Ik kende maar enkele woordjes Engels. Een walm van zoete sigarettenrook, bier en zweet sloeg me in het gezicht, plus het lawaai van gezang en muziek. Ik wrong me bedremmeld tussen de dansende Tommy's, die het blijkbaar met de plaatselijke schone best konden vinden, tot aan de toog waar de Britten zich te goed deden aan het Belgisch bier. Mijn makker noemde dat overigens 'fluitjesbier', omdat het zo slap was.

'Wil joe slapen in een goed bed?' vroeg ik. Onmiddellijk waren er vier of vijf man die dat wel wilden. Ik stak twee vingers op: 'Onlie toe'. De anderen waren zichtbaar niet happy, misschien had ik wel andere verwachtingen gewekt.... Nogmaals, ik was zeventien jaar en wist van wat het echte leven werd genoemd weinig af. Ik trok dan maar met mijn twee Tommy's van Terlicht naar de Kerkweg. Ik heb die mannen later beter leren kennen en mijn Engels is er sterk door verbeterd. De oudste heette Charlie, hij was zo'n dertig jaar, getrouwd en had een paar kinderen. Voor mij was hij een treffelijke huisvader. Hij ging dikwijls mee bij vrienden en familie van ons en heeft uit dankbaarheid zelfs een katholieke missaal geschonken aan de familie Pontzele.

Charlie was chauffeur van een zware truck, een 'driver' zoals hij dat noemde. In die truck zat gerief voor de 'reeder', wat ik later kon ontcijferen als 'radar', iets waarvan ik het bestaan niet kende. Later is hij met zijn groep overgeplaatst naar de buurt van Antwerpen, waar ze de vliegende bommen, de V1 en V2, moesten proberen te onderscheppen. Maar als ze eventjes vrijaf hadden, zakten de Tommy's snel af naar Kerksken om er uit te blazen en de girlfriends terug

Charlie en Jos De Cock

te zien.... Een nachtelijke ontspanning moest kunnen, vonden ze. Charlie kwam dan telkens langs en bracht voor ons cornedbeef, chocolade en sigaretten mee.

Toen vielen ook bij ons de vliegende bommen. Angstwekkend. De eerste versie hoorde je komen met een pruttelende motor. Er is er eentje gevallen in een buurdorp, maar zonder veel schade.

Dan was de oorlog voorbij. En mijn jeugd ook. Maar ik heb geen echte jeugd gehad. Ik heb de kans niet gekregen om naar school te gaan. Alles was werken en wroeten, uitkijken waar een voordeeltje te rapen viel. Later heb ik als autodidact alles geleerd waar ik mee bezig ben geweest: tekenen,

fotografie, film.... Oorlog blijft overal vreselijk, ik heb het als cineast later van heel dichtbij moeten filmen. Het verdriet ebt wel weg, maar het gaat nooit over.

Bewerking Joris De Kegel

1. *Jos De Cock werd geboren te Kerksken op 1 maart 1926 en is overleden in het rust- en verzorgingstehuis Breugheldal te Itterbeek op 29 mei 2008. Als selfmade - man bouwde hij een artistieke carrière op als tekenaar van filmaffiches, als fotograaf en als cameraman. In 2006 werd de toen 80 jarige Jos De Cock in Kerksken gehuldigd door de Heemkundige Kring met een tentoonstelling "De Filmaffiche als kunst" en de uitgave van dubbele DVD met zijn filmopnamen van Kerksken. Het verhaal van Jos De Cock werd gepubliceerd in het boek "Wij zijn nooit kind geweest" van Gansemans. Uitgave Davidsfonds Leuven. Publicatie met toelating van uitgever.*
4. *Melkventer Alfons Herremans informeerde burgemeester Frans De Kegel met het verzoek 'eens te praten met de vader van Jos De Cock'.*
5. *De Belgische vissers haalden een vangst binnen van ongeveer 40.000 ton haringen. Het land werd overspoeld met haring. Zelfs de kranten gaven recepten om haring te bereiden De bewuste lading haring werd niet geleverd bij de Schepen Victor Van der Haegen, maar door een naamverwisseling bij de verkeerde handelaar. Bij aankomst in Kerksken informeerde de vrachtwagenchauffeur naar het adres van Coppens. Verkeerdelijk geïnformeerd, kapte de chauffeur de vislading af bij kruidenier Valerie Coppens op het dorp i.p.v. bij Henri Coppens, vishandelaar in de Watervoor.*
6. *Het waren niet de Duitsers maar de gevreesde Gestapo die op zoek waren naar jonge mannen geboren tussen 1920-1924 voor verplichte tewerkstelling in Duitsland. In Kerksken maakte E.V.K. deel uit van deze gevreesde organisatie. E.V.K hoopte succes te hebben tijdens de repetities van het topneelstuk om jongeren op te pakken. Gelukkig konden ze ontsnappen. Om erger te vermijden verbood burgemeester Frans De Kegel de vertoningen.*
7. *De 75- jarige schepen Victor Van Der Haegen werd opgesloten in het gemeentehuis en door betrokkene een gebroken kaakbeen geslagen.*

Pastoor Laurent Schoorens

liever krijgsgevangen dan zijn parochianen te verraden

Aanleiding tot deze bijdrage waren diverse foto's van "praal-(?)wagens" aangeboden aan het Oud Atoms Fotoarchief van okrAtom. Onafhankelijk van elkaar werden ze in verband gebracht met een stoet die in Denderhoutem werd georganiseerd op het einde van de oorlog en dit naar aanleiding van de veilige terugkeer uit krijgsgevangenschap van "de paster uit de Leebeke". Wie Leebeke zegt kan niet omheen "De Mannen van het Houten Geloof"(1) van mijn oud collegeleraar Laurent Meganck die schrijft: "Op zondag 13 mei(2) was er een grote huldebetuiging aan de pastoor, "de tweede inhaling van Schoorens", met een stoet van praalwagens."

13 mei 1945: huldebetuiging aan Pastoor Schoorens. Praalwagen van Den Dries.

Praalwagen van De Plesj

Pastoor Laurant Schoorens

Zijn verhaal gaat als volgt: Op 1 Juni 1937 wordt E.H. Laurent Schoorens pastoor. Zijn opdracht bestond er o.a. in een nieuwe kerk te bouwen. Hij wijdt zich met hart en ziel aan zijn taak. Pastoor Schoorens was een man met vlammende, zwarte ogen en een ijzeren wil, die wist wat hij wilde. En die vlakaf zegde wat hij dacht, als hij dat nodig achtte. Aan zijn verbeterde wilskracht en aan het hoge besef dat hij had van zijn verantwoordelijkheid danken een paar tientallen Leebekenaren het leven.

Een Engelse krijgsgevangene, die er in geslaagd was te vluchten, verbleef anderhalf jaar in de Leebeke, bij verscheidene mensen. Zolang hij daar was stelde dat geen probleem. Niemand - ook zij niet die 'van een ander gedacht' waren - zou het in zijn hoofd gehaald hebben de Engelsman te verklikken; hij speelde zelfs soms mee als er gekeerd werd. Via een pater van de abdij van Tongerlo werd hij naar Engeland gerepatriëerd. Tijdens een oponthoud te Brussel vertelde de soldaat aan een dame bij wie hij verbleef over zijn verblijf in de Leebeke. Die dame (die dus blijkbaar dubbel spel speelde) verklikte het aan de Geheime Feldpolizei. De soldaat had bovendien ook verklapt dat de pastoor op de hoogte was van zijn verblijf op de parochie. Op 10 april 1942 staat pastoor Schoorens klaar om een mis te doen in de school (hulpkerk) als de Feldpolizei buiten stopt. Na enige discussie mag de pastoor de mis eerst doen, maar onmiddellijk daarna wordt hij verhoord in de pastorij.

(De mensen vertelden later dat de pastoor de Duitser die hem ondervroeg wou hypnotiseren maar dat die er zich rekenschap van gaf, geweldig boos werd en dreigde de pastoor te verbranden met zijn sigaret. Dat is wellicht niet zo maar het bewijst welk ontzag de parochianen hadden voor de indringende blik en de wilskracht van de pastoor).

Enkele dagen na zijn aanhouding werd de bouw van de nieuwe kerk stilgelegd. L. Meganck getuigt dat gedurende enkele jaren alleen de Lebeekse kwajongens er een speelterrein hadden. Men vaarde er met vloten van aan elkaar gebonden jerrycans op het water dat in de kelder stond en het terrein rond de kerk lag er bij als een crossparcours.

Pastoor Schoorens weigerde iets te zeggen, werd weggevoerd en opgesloten te Sint-Gillis, drie maand later te Vorst. Op Half Oogst 1942 werd hij overgebracht naar gevangenen in Duitsland, nadien, vanaf 28.5.1943 naar de concentratiekampen van Esterwegen (3), Börgermoor (4), weer Esterwegen en tenslotte Untermassfeld (5) (Thüringen), waar hij verbleef van 23.3.44 tot zijn bevrijding op 2.4.45. De foto links werd ons bezorgd door Guido Van Rossen en komt uit het familiearchief van zijn nonkel "Meester" Clinckspoor. Het ommuurde Kamp Esterwegen werd reeds in 1933 opgericht door de nazi's. Het was een zogenaamd dubbelkamp, bestemd voor 2000 gevangenen. Vanaf de poort gezien was het rechtse deel van het kamp in gebruik door Duitse gevangenen. Aan de linkerzijde verbleven de overige nationaliteiten. Esterwegen was net als Dachau een "modelkamp" van de SS en bleef tot de bouw van zijn opvolger Sachsenhausen in 1936 een concentratiekamp. Nadien werd het gebruikt als een strafkamp.

De barakken in Kamp Esterwegen

Vanaf mei 1943 komen er vanuit Frankrijk, België en Nederland verzetsstrijders (Duits: Nacht und nebel gevangenen; kort NN) aan in het speciaal voor hen gebouwde nieuwe deel van het kamp dat onderdak bood aan 500 gevangenen. Het welkom in Lager VII voorspelde niet veel goeds. Naar de 'Kammer' voor de gebruikelijke administratieve rompslomp. In de barak van de stortbaden moesten ze al hun klederen in een linnen zak stoppen en kregen ze, naast een magere, lauwe waterstraal, een grijs papje op hun schaamhaar tegen de luizen. In het aanpalende lokaal kregen ze hun gevangenisplunje: donkerblauwe, bijna zwarte jas met gele armband en J.V. ("Justizverwaltung") op de rug, ditokleurige broek met gele streep, muts, hemd en lange onderbroek, twee vierkante stukken flanellen stof als sokken, houten klompen zonder lederen beschermband aan de wreef (6).

De gevangenen moesten zonder machines en zonder geschikte kledij, als bv waterdichte laarzen, het veen ontginnen. Er is een periode geweest waarin de gevangenen in twee maanden geen droge kleding hadden. Het was zeer zwaar werk dat onder erbarmelijke omstandigheden zo'n 9 uur per dag verricht moest worden. Daarnaast werden de gevangenen bij terugkeer uit het veen ook nog eens afgeranseld. De geestelijke mishandeling was niet te beschrijven. Hierdoor zijn veel doden gevallen.

Kamp Börgermoor moest geenszins onderdoen voor Esterwegen: de gevangenen werden hier ook ingezet bij de ontginning van het veengebied en dit zonder de hulp van machines. Ze kregen gebrekkige en onvolledige kleding, slechte voeding en werden regelmatig mishandeld. Soms werden ze aangevallen door opgehitste honden en vielen er doden. De "nacht van de lange latten" was een drama: iemand had het rookverbod overtreden, waarop alle gevangenen van de barak van de overtreder midden in de nacht uit die barak werden gejaagd. Buiten moesten zij spitsroeden lopen.

Anna, de huishoudster van de pastoor, getuigde aan L. Meganck dat pastoor Schoorens haar had verteld dat hij op een

keer samen met zijn medegevangenen midden in de winter uren ver werd vervoerd, rechtstaande op een open camion, in hun sjofel gevangenenplunje. En ook dat 'meneer de paster' op het nippertje bevrijd was: samen met enkele anderen zou hij gefusilleerd worden, maar de Amerikanen kwamen veel sneller aan dan de Duitsers voorzien hadden: op 2 april 1945 om 10u30 trok de 511de divisie van de 11de US Pantserdivisie het kamp binnen en bevrijdde de 1.500 gevangenen (voornamelijk Joden) die er toen opgesloten zaten. Tijdens zijn gevangenschap richtten zijn parochianen bedevaarten naar O.L. Vrouw van Halle in om zijn veilige terugkeer af te smeken. Dat de man heel erg geliefd was moge blijken uit het feit dat niet minder dan 40 Lebekenaars deel uitmaakten van de groep bedevaarders (7). Hij stak het nochtans niet onder stoelen of banken dat hij vond dat de Lebekenaren "vijftig jaar achteruit waren". Schoorens blijkt iemand te zijn geweest met een sterke persoonlijkheid die soms heel scherp en kritisch uit de hoek kon komen! Hij moet ook over een enorme fysiek hebben beschikt om haast 3 jaar gevangenschap in haast onmenselijke omstandigheden te overleven(8). De 5de mei 1945 keerde pastoor Schoorens terug naar België. Hij werd afgehaald in Brussel en ontvangen op de dekenij in Ninove. Op de parochie werd hij verwelkomd met een Te Deum.

Op zondag 13 mei was er een grote huldebetuyging aan de pastoor, 'de tweede inhaling van Schoorens', met een stoet van praalwagens waaronder die van Den Dries (wagen Buchenwald

- foto verz. Maria De Schrijver – eerste pagina van deze bijdrage) en van De Plesj (foto verz. R. Beeckman – eveneens op de eerste pagina en hierboven) en die van de Zevenkapel / Molenstraat (foto archief Peleman) (9)

Praalwagen van de Zevenkapel - Molenstraat

Staande L: Désiré De Leeneer - R: Frans De Pril. Op de wagen 1ste rij - Baeyens Gabriële (echtg. Lowieken Lepoivre) - Strijpens Karel - De Coorde Germaine - Beeckman Evarist - Emerence & Alexie Geerts -Rechtstaande. Omer Geeroms , Angèle De Pril. Op de bok: Cyriel Peleman en verborgen in het molentje Lucien Peleman.

Door zijn heldhaftig stilzwijgen had de pastoor tussen de twintig en de dertig Lebekenaren gered. Tijdens zijn afwezigheid werd hij vervangen door E.H. Uyttersprot, onderpastoor van Denderhoutem en door 'de pater' die in de pastorij kwam wonen. Pater R. De Poortere werd zo de echte pastoor van de parochie tot de terugkeer van E.H. Schoorens Na de oorlog, toen de pastoor terug was, werden de werken aan de kerk hervat. Op 20 oktober 1946 werd ze ingezegend ook al was ze verre van klaar. Het zou uiteindelijk nog duren tot 11 augustus 1952 vooraleer de kerk plechtig zou worden ingewijd door Mgr Callewaert. Pastoor Schoorens werd op 30 maart 1949 benoemd tot pastoor in Eine, waar hij bleef tot aan zijn dood.

Luc POTS

1. MEGANCK Laurent - *De Mannen van het Houten Geloof* – Ninove, juni 1985.
2. 1945 – één week na zijn terugkeer in de Leebeke.
3. *Kamp Esterwegen (Duits: Lager VII Esterwegen) was het 7de van de 15 krijgsgevangenenkampen van de Emslandlager allen gelegen in noordwest Duitsland in de buurt van de Nederlandse grens en de provincie Groningen. De gevangenen van alle vijftien kampen werden als (dwang)arbeider ingezet bij de ontginning van de veengebieden.*
4. *Kamp Börgermoor (Duits: Lager I Börgermoor) was het eerste van de vijftien Emslandlager: Lager I lag ongeveer 10 kilometer ten zuidoosten van Papenburg.*
5. *Bedoeld wordt Zuchthaus Untermassfeld in de deelstaat Thüringen*
6. VERHEYEN Henk, *Het Sanatorium, Herinneringen aan de nazitijd, Hadewijch Antwerpen-Baarn, 1994*
7. MEGANCK Laurent – *De Mannen van het Houten Geloof* – 1985 - blz. 130
8. *In de Emslandlager alleen al lieten 30.000 gevangen het leven tijdens de oorlog.*
9. *Op de wagen van bieruitzetter/cafébaas Cyriel Peleman bouwde Louis Lepoivre een miniatuurmolen verwijzend naar de molenstraat. De wieken konden echt draaien via een mechanisme dat manueel werd aangedreven door de kleine Lucien Peleman verborgen in de molen.*

Kris-kras door Treijen (3) Geraardsbergse steenweg

Er klonk trots in de mond van de 'den Treijenaar': 'kwueën op de stieëweg'. Fierheid geboren met hun kasseien, de eerste kasseien van 'Treijen!

De 'stieëweg' legde dan ook gewicht in de schaal met zijn 'stoosje' en 'losstoosje', 'touëzermagazoën', de 'stiejenkapperoue', de 'moljerouje', de 'petroltank', de 'hoefsmetten', 'Fong Pottel', 'madam George', de 'skiljerdoekenweveroëe', 'Meniejer 'n dokter', de 'keirk' en 'Meniejer de paster', voor den 'Treijenaar': 'Jef outj 't ekken'.

De andere 'Treijenaren' negeerden deze trotse eretitel want voor hen was de 'kassouëweg' tussen 'den bariejel' en 't kabien' simpelweg de 'stoosjestroeët'.

Rond 'de stoosje' bloeiden de herbergen: 'Kosters Klarisse' bood haar klanten een keur van smartlappen aan op haar caféorgeltje, mits 'twieje ceng en alf' in de gleuf en 'ne goezak' als 'zwengeldrooër'; 'De Loever' had zijn danszaal en fietsenstalling; 'Dekes Marieken' tapte de strafste pint (naar eigen zeggen).

Café 'de Congo' werd overgenomen door Kamiel De Meyer, 'velomouker', auteur en uitgever van "Nooit meer oorlog", "Machthebbers" en andere bestsellers, hij was bezieler van de 'Treijense wiewerclib' en cafébaas met zes pronte dochters. 'Den errevee' van de kermiskoersen voor vrouwen of mannen was steevast voor hun cafédeur en de palm plus de zoenen werden enkele keren gewonnen door het 'Treijense' koersfenomeen Elvira/Willy De Bruyn.

De staminee van 'Mieke Roelant', annex de smederij van 'Smet Remi' en zijn knecht Max, een arme dorpsidiot die meer slaag kreeg dan eten, beschikte als enige over een 'telefongkabien' in de omgeving van 'de stoosje'.

Aanraders voor de finale van een 'Treijense' kroegentocht : het louche cafeetje "Bij den

Soldaat" waar de bazin 'Sadooëte Marie' naast de pint ook 'gepofte eitekes' en 'peijere sossissen' serveerde, specialiteiten waar ze ook mee leurde op de kermissen.

En 'de Roeëzeleijer' waar, zo orakelde 'Zat Lowieken' : "eijer pinten te klein zen om op café te kommen, mor die madammen zen zoëë vrinjelek !"

'Kloetnougelkes' of een 'pioche', 'punaiskes' of een 'stoofbuis' en veel ander 'ouëzwerweirk' waren te koop in de winkel naast het 'roethousjj'. Voor de deur woog 'den baskil' nauwgezet de zware ladingen van 'drouëwielkerren' en 'stoeëtkerren'.

'Gentil de verver", sigaretje hangend aan de lippen, rijpend sigaretje achter het oor, mengde vlijtig poeders en lijnolie voor 'de blaffetieren en kornissen'.

Bij zijn overbuur 'Kizels petrol' tankten de leurders hun stinkende 'petrolkerren' vol aan de grote 'petroltank' gevuld met de onmisbare brandstof, nodig om de 'kinkées' van de goe-gemeente brandend te houden.

De lekkerste en vooral de grootste mastellen, 'patekes' en 'sjoekes' leverde 'bakker van den Stiejen'.

Zijn buurvrouw weduwe 'Goejnskens Leineken' en haar zoon 'Marcelleken den drikker', gehuld in zijn eeuwige stofjas, runden samen het winkeltje waar iedere schooljongen terecht kon voor 'ne kajee, e potlot, ne griffel of en loue' en het was alom gekend voor zijn mooie nieuwjaarsbrieven versierd met 'e gaat kribbeken' en de 'iejesto kommienebieljekes' met de caramelleverzen. Uiteraard kon men er ook 'drikweirk' bestellen.

Pal tegenover hun bescheiden huisje stond de riante woning van kerkenbouwer en politicus 'Beir Pottel' alias 'n ooën' waar 'den Boei' en zij egaa 'Irma ouljeslougens' 'Pottels' koninkrijk dirigeerden.

In de kappersstoel van 'Variste Kalle' kreeg men grommend en heet van de naald de dorpsroddel te horen terwijl hij sloffend onze wilde haren een beurt gaf.

'Savérken de koolmarsjang' sleurde met zakken 'slam' en kolen, maar voor 'roeë kiejelen' en ander 'griensjel' moest men op de 'kerre' van de Wellenaar 'Pieje banaan' wachten.

'Staaften moindag', 'weirkman aan de gemeintje', permanent overwerkt en alleen bereikbaar vanaf dinsdag wegens chronische kater, rekende op begrip en medeleven.

De 'blokken', de ligplaats van boomstammen met d' aatzougerouë oesjen' van 'Riekes ouiljebroek' opgestapeld, was een uitverkoren speelterrein van de 'Trijense' jeugd, verboden en gevaarlijk, dus heerlijk spannend.

Achter de winkelvitrine van 'Wiesjken den biejenager', hingen meters en meters witte en zwarte 'trippen' en 'driejgge sossisen' smakelijk te zijn.

'Lowieken zat', 'Toeker Stinne de boenjeles' haar zus 'Mie' en 'Zwette Maaria' zorgden voor het nodige straatkrakeel.

De stevigste 'petattemannen' en 'waskerven' haalde men bij 'Soeëken de mannemouker'.

In de open poort van de rokerige hoefsmederij van 'Zjef de smed' bewonderden de bakvisjes de blote 'forseballen' van de stoere zoon 'Zwette Kornel' terwijl hij de zware boerenpaarden besloeg.

Op hun boerderij treurden 'Droessorts Jef en zijn vrouwtje om hun zoontje Hubert, enig en geliefd. 's Zondags, in 'doeëgmes', nam Jef de "schooël" en haalde de centjes bij de vrouwen, 'Schrouëvers Remi' bij de mannen.

Aan de 'potjeskaatkerren' van 'den Dog' koos men voor 'nen toeter, een oester of een galette'. 'Liezabet here Frans' reed met zijn paard en 'gele kerre' tot in 'Ninof' om terug te keren langs 'Atom'. 'Den Tik met zenne schiejeven triporteur' verkoos de kermissen. De lekkere 'kaat' was alom geroemd, maar die van concurrent 'Kamilleke kaat van Oiljert' mocht er ook zijn !

In de statige woning waar ooit notaris Van Wezemael ongrijpbare taal op de aktes pende, hielp 'dokter Doum' de 'Trijenaren' af van hun pijntjes, maakte drankjes en pillen voor hun kwaaltjes en hielp menige generaties op de wereld.

Zijn buurman den bieroutjzetter 'Verdeng' bezorgde hen dan weer maandaagse katerpijntjes.

Waar de 'stiejeweg' de Ninovestraat ontmoet stond indertijd de spitse hoeve van boer filosoof 'Gonis Firmeing'. Toen deze, fijn uitgedost met pittelleer, slobkousen, 'deertjescol', valse manchetten, vlinderdas en buis de 'carbierlamp' van zijn fiets niet aan de praat kreeg en zelfs de hulp van overbuurman 'Micheleken den Biejenaager' niet mocht baten, haalde hij een brandende 'staallanteijere' uit de schuur en voegde zich bij het selecte gezelschap van 'Trijense' notabelen dat reeds ongeduldig wachtte om naar een opvoering in de Aalsterse opera te fietsen.

Vooraan in de kerk pronkten de voorname bidstoelen met 'floeren' zitting, naam erin gebeiteld, hokje voor de dure 'missooël'. Het jaargeld haalde 'meniejer de Paster' wel aan huis, sigaar en wijntje inbegrepen.

Achteraan stonden de kleine, eenvoudige stoeltjes, het 'vijf seng' stoeltjesgeld werd nauwgezet opgehaald door 'Sofie Loetj' en 'Marie van de smed'.

Rechtover de nieuwe kerk stond de oude hoeve van 'Krollen Beir' in gezelschap van een stenen waterput en een rij nostalgische knotwilgen.

Op de hoek van de Dreefstraat rechtover de zedig gesloten gordijntjes van het klooster dansen iedere zondag de jongelui in de herberg 'La cour du Roy' van 'Tistes Soeë' en zijn pronte 'Matille'.

Het passementeriefabriekje in de Kloosterstraat werd in 1906 ingewijd als de voorlopige kerk van 'Treijen' en deed dienst tot 1934. Daarna konden de 'Treijenaren' er hun theatersterren 'Piejeke Schouppe', Liezeken, Frans Ghysens of 'Frans van Groeëze Stinne', Maria van 'Fil de kliejermouker', Lucien de Ververeir' en 'Klein Dolfken' opnieuw toejuichen na hun vroegere premières in de "zooël van Spreytjes".

Ze schitterden in "Genoveva van Brabant", "De drie Wezen", "De arme schoenmaker" en andere prachtstukken. En steeds volgde een blijspel na een drama.

Men hield er ook vergaderingen, tentoonstellingen, veilingen en uiteindelijk werden het klasklokken.

Kladschilder, zondagschilder of kunstschilder, ze loofden unaniem de kwaliteit van het 'schildersdoek' van 'Staafkes Fong' en zijn broer 'Peken'.

Op de 'Veirkeshoek' aan 'doeëge roet' voerde 'Ezels Zjang' het hoge woord.

'Ver ne goeijen steirken boerevelo me ballonbannen of 'e rap koersmasjien me smalle tieben' was er één adres: bij 'Berken de velomouker'

Wat verder lag het mooie domein 'De Venne' dat in de dertiger jaren en tijdens WO 2, vóór zijn fatale verminking door de snelweg, als vliegveld diende voor de 'piper cubs'. Bij een vliegtuigmeeting was de 'Treijense' waaghals Kamiel De Meijer één van de eersten om een vlucht met loopings te wagen. Achteraf beweerde hij luidkeels aan de toegesnelde reporters dat dit de eerste keer was dat hij ges.....had met zijn gat omhoog!

Willy De Vós

(met dank voor de geheugensteun van jaargenoot Edgar Van Den Brempt)

Sponsoring tijdens het interbellum–Haaltert

De sociaal-culturele activiteiten kunnen het de dag van vandaag helaas niet meer runnen zonder financiële ondersteuning. Er worden geen activiteiten meer georganiseerd of er duikt in de promotie- en/of programmabrochure het logo op van een of andere firma.

Ook in Haaltert, tijdens het interbellum, toen het Haaltertse culturele leven op gang kwam, werden voor speciale activiteiten de toenmalige plaatselijke handelaars aangesproken.

In ons archief bewaren wij een kopij van een programmaboekje met op de kaft: 'Liederen gezongen op Zondag 25 oktober 1931'. Helaas werd er geen melding gemaakt van de organisatoren, noch van de locatie. Het boekje werd gedrukt door 'Drukkerij A.Redant-Allemant, Haaltert'.

U MOET
EEN STYLO

GRAFEX

BEZITTEN
VOLDOENING GEVENDE VULPEN
DE BELGISCHE NIJVERHEID WAARDIG
GROOTE PRIJS ANTWERPEN 1930

TE BEKOMEN BIJ A. REDANT HAALTERT

De vulpen GRAFEX uitsluitend Belgisch stelsel, uitgevoerd door buitengewone en onuitgegeven werktuigen, met de beste stoffen en uitnemende zorgen, heeft geen wisselen en tolkosten noch andere tussenkomsten en luidruchtige publiciteit. Door haar te kiezen geniet U den juisten prijs der beste hoedanigheid en behoudt U alzoo aan het Land kapitaal en arbeid.

Sigaren van het huis «Swane & Zonen» Neerpelt
Vraagt prijslijst en stalen

A. Redant, drukker, Haaltert.

De activiteit is hoogstwaarschijnlijk een realisatie van het gezin van Philemon Muylaert - Mijester Mong- (° Ha, 02-01-1864 en + Ha, 06-06-1938) die in 1896 schoolhoofd werd van de plaatselijke jongensschool op de Hoogstraat. De onderwijzer was gehuwd met Maria Leonia Muylaert (°Ha, 12-12-1864 en + Mere, 27-06-1951). Er kwamen 6 kinderen. Drie zonen waren bijzonder muzikaal begaafd en waarschijnlijk hebben zij het programma samengesteld. De meeste liederen werden trouwens door hen vertolkt, zoals 'Daar was een aardig visscherken; Moedertje, geef mij uw zegen; Als ge trouwen gaat, dan moet ge weenen; Van een kusken en een kwezelken (tekst Fonske Van de Maele) en andere toenmalige toppers.

Merkwaardig is dat bij het promotieboekje alle steunende firma's hun waar aanprezen op een poëtische manier. Voor deze ongebruikelijke wijze van reclame maken was Jozef Muylaert verantwoordelijk. Jozef zelf was 'uitgever' van reclamebladen en woonde in de toenmalige Kerkstraat (Krebbe). Hij richtte zich tot de lezer op de eerste bladzijde.:

*'Ingelascht is menig dicht, dat zich tot de massa richt
om veel waar aan te prijzen, mochten ze hier, lijk overal
fellen bijval vinden, 'k zal het u later dan bewijzen'*

*'Wijl mijn vrouwken, in haar hoekje, las haar zeer geliefkoosd boekje
Heb ik, uiterst vlug en net, heel 't gedoe in rijm gezet.'
De brochure is ook interessant omdat zij ons een beeld geeft van de 'Haaltertse zelfstandigen' in
de jaren dertig. Wij geven de handelszaken per straat of wijk met het begeleidende proza.*

Achterstraat

Gaspard De Meyer, verfwaren
*Op tijd zijn huis en erf doen verven en vernissen
behoedt het van verval. Wie zou dat willen missen?*

Arthur De Backer (matrasseklopper)
*Matrassen van inlandsche wol, gewaarborgd zeer soepel en sterk.
Het kloppen, herstellen ervan, ressorts maken hoort bij mijn werk.
Wol, sargiën, windhaar, flocons, ook pluimen en bed en tapijt
En borstels, kabassen en tijk, geleverd goedkoop en met vlijt.*

Frans Schockaert-Vanderelst, meubelmaker
*Jong getrouwden wilt gij koopen kloeke meubels gansch in eik,
dan moet gij niet elders loopen.
Komt bij mij, 'k zal u niet stroopen, aan mijn werk is géén gelijk.*

Bruul

Frans Van Impe en Zonen, schilders
*Als schilder zoek ik goede klanten, al zijn het zelf geen bloedverwanten
Ik maak mijn werk gauw kant en klaar en zorg altijd voor goede waar.
Gij kunt mij alle dagen vinden, bij vrouw en kinders of bij vrienden*

Fr. Van Impe-Van Paeppegem, Bruulstraat 9
*Overgrootte flinke keus van gemaakte sterke broeken
Goede waar is mijn leus, ga dan toch niet elders zoeken
Mutsen, breiwerk, linnenwaar, voorschooten en onderdingen
Allerhande winkelwaar, prijzen om niet af te dwingen.*

Emiel De Brouwer, Veevoeders-landbouwzaden-hofzaden-pluimveevoeders-pulp
*'k Bestel eenieder even graag, van al mijn waar op d'eerste vraag.
'k Heb kloeke voeders voor het vee en wie komt zien die voert er mee.
'k Heb zaden voor den hof en 't land en andere waren ook nog, want
ik lever snel, den besten pul, die komt den boer voor 't vee, ter hulp
en pluimveevoeders aller soort, lijk het een goed agent behoort.*

Dorpskom

De Winne Emilie
*Als 't vrouwvolk in de week op feest of dans belust
Den ouden hoed bekijkt, dan hebben zij geen rust.
Want elk weet dat bij vreugd een nieuwe hoed behoort
De Winne Emilie maakt er die elk bekoort.'*

Wed. De Winne-Illiano
*Heeft men eens zijn kleed bemorst, op de rug of op de borst
Schieft de kleur soms, om het even, draag het bij De Winne vlug
Na één week, wordt het terug, fonkelnieuw u weergegeven*

Emiel De Winne-Goossens, Horlogiemaker
*Voor de vrijers heb 'k wat fijn, kettings, brochen groot en klein
en voor hen die gaarne trouwen, ringen om bijéén te houden
Zakuurwerken sierlijk en sterk, alles van het beste merk.*

Cyriel Bael, vervoerdienst

*Als men trouwt dan wil men rijden, maar waarmee? Dat is de kwaal.
Dit adres zal u verblijden, ga naar 't dorp bij Cyriel Bael.*

Marie Roelandt (Nelemariëken)

*Wie kaas lust, fruit in doos of groen, al had hij vleeschwaar soms vandoen
Of visch, of suikerbakerswaar, die zoekt niet ver, Mariëken is daar.*

August Herreman (Gistjen zen Martha), groenten

*Groenten, kazen, hesp, sardienen, nette winkel, prijzen raar.
Laat mij dus ook iets verdienen, koop bij Gust, uw groentenwaar.
't Zelde huis, de plaats daarneven, tap ik 't beste bier van 't land.
Nergens kan men fijner geven, wie er komt, die wordt er kalant.*

Alois Provost-Daghuyt (Wiesj)

*Dat Wies Provost er 't fijn van weet van 't stielken van ciment en kolen
Is iets, dat elk al lang heeft beet. 't Waar erg moest men bij andren kopen.
Citerneputten, kalk en zand, ciment, gravier, ook vloers en schouwen
heb ik zeer billijk bij de hand, wie koopt bij mij zal 't niet berouwen.
Per auto of met kar en paard, aan prijzen buiten concurrentie
wordt elk besteld met snelle vaart. Dit is gezegd zonder pretentie.*

Louis Muylaert, Kerkstraat-Nash International

*Autos om er mee te snoeren of om vrachten te vervoeren
Kan ik leveren gewis, en 't merk: het beste dat er is.*

Philemon Muylaert

*Agent Algemene Verzekeringen AG
Mits kleine premie, in één jaar, verzekert men, voor 't brandgevaar
Bij 'Meester Mon', zijn erfen hof. Men spreekt van AG slechts met lof.*

Eekent

Fettel (De Neve)

*Sterke paarden, mooie beesten, flinke wagens voor 't vervoer,
werk heeft 'Fettel' van de meesten en dat is al een heelen toer.
Ieder zegt wat flink gespan en geen die 't beter kan.*

Arthur en René Baeten, landbouwmachines 'In de kleine winst'

*Stoven, emmers, potten en pannen, ijzerwaar, verlakte kannen,
alles sierlijk en zeer sterk,
kunnen wij met gansche hopen met kleine winst verkoopen.
In dat stielken staan wij sterk*

Eede, Statie

Rachel Van Puymbroek, moden

*'t Hoofdsieraad baart aan de vrouwen, 't zij ze jong zijn of gaan trouwen,
immer kommer, soms verdriet.
Wilt gij u dit alles sparen, dan moet gij 't adres bewaren dat gij boven 't dichtje ziet.*

Stefaan Van Herreweghe (Faan), Fabrikant

*Neen! Geen dichtje in dit boekje, liever proza rij aan rij.
Goed Stefaan, 'k verlaat mijn hoekje, 'k ben van rijmen dan nog vrij.
Nu, vertel mij zonder schromen, heel oprecht en met fatsoen,
wat men bij u kan bekomen en wat gij zoal kunt doen.
Alles kan men bij mij koopen, schoenen, klompen, winkelwaar.
'k Koop ook fruit met gansche hoopen, schijnt u dat zo wonderbaar?*

*'k Frabikeer nog voor mijn stielken, cervelas zeer fijn voorwaar.
En ik zweer u op mijn zielken, 'k lever billijk goede waar.*

Hoek

Jeanne De Pelsmaeker, moden

*Fijn gekleed en 't hoedje raak, is voor dames toch zoo'n zaak.
't Maken van uw liefst gedacht, wordt alleen door mij bedacht.*

Gustaaf Vonck-Elskens

*Breiwerk, hemden, onderdingen, zoo voor 't vrouwvolk als voor mans.
Prijzen die niet af doen dingen, daarvan geef ik u steeds kans.*

Jozef Dooremont (Jef Kat)

*Wie een rijwiel wil bestellen, billijk, soepel, licht en sterk,
komt bij mij, 'k kan ook herstellen, dat behoort toch bij mijn werk.*

Theofiel De Pelsmaeker

*Witgoed, linnen of katoen, hebt gij soms toch ook vandoen.
Ik verkoop in 't groot en klein, wie eens koopt die wilt er zijn.*

Hoogstraat

Jozef Van Gysegem

*Vensters sieren met gordijnen, storen, frangen en zoo voort,
is mijn stiel, ik schilder fijn en kan behangen zoals 't behoort.
Alle verf in magazijn, zoo in 't groot als in 't klein.*

Madeleine Leroy, coiffeuse

*'t Haar gekruld en hals geschoren staat een meisje altijd net.
Wie geen krulkop is geboren, worden er door mij gezet.*

Houtmarkt (nu Stationsstraat)

J. Allaer

*Per auto voert Allaer zeer snel, elke bestelling wonderwel
Zoo van cement, gravier en buizen, naar alle in bouw zijnde huizen.*

Art. De Schepper-Lauwereys

*Lekkere hesp en carbonaden, zuiver vet, saucissen en worst.
Ook 'filet' om fijn te braden, 't is niet zout, 't geeft u geen dorst.*

René Van Impe-Schandevyl, houtdraaijer

*Mijn draaibank draait van 's morgens vroeg tot 's avonds laat half tien.
Ik ken mijn stielken goed genoeg, die 't niet gelooft, komt zien.
Cyriel Van Liedekerke-Schoupe, likeurstokerij 'De Anker', Houtmarkt
Wilt gij een heerlijk leven lijden, last en kommer, zorg, verdriet,
op uw levensbanen mijden, dan vergeet mijn dranken niet.
'Buffalo' van elk geprezen, zoo'n genever stookt niet één
zie, die zou u nog genezen, stond gij in 't graf reeds met één been.
Bitter 'Kek' en 'Jefke's Klaren', en ons 'Kruikje', wat een geur.
Deze drie doen flink bewaren, aan onz' wangen hunne kleur.
't Is of 't zonneken zit te schijnen, in mijn 'Kummel' en 'Cordial',
En mijn rode en witte wijnen, zijn de beste nog van al
Heeft hun fijnheid u verwonnen, schuif op één oor dan uw hoed,
en zingt vrij en onbezonnen: Van Liedekerke's drank smaakt goed!*

Victor Van den Berghe-Calus, Statiestraat

*Steenputten steken dat is mijn gewin, 'k doe het heel billijk, heel snel en met zorgen
'k Zeg het: als ik er vandaag aan begin, af en gereed is hij den dag voor morgen.*

Molenstraat

Alfons Van Cromphaut, brouwerij,
 telefoon Denderleeuw 226
*Tappers wilt gij 't lekkerst nat,
 eischt Van Cromphaut's merk op 't vat
 't Geeft u zekerheid voorwaar,
 dat ons klanten roepen altegaar: 'Heil dat bierken zwaar'.
 Stout Belgica 200, 't geen mij in u verwondert,
 is uwen zuiveren smaak.
 En blijft gij dien behouden,
 dan kan er niemand brouwen, een bier, als gij zoo raak.
 'Perle', wat een schoone naam,
 acht en twintig grammen koren op één liter,
 hoe bekoren met uw frisschen smaak en faam.
 Voor dees bieren één tot drij,
 zorgt Van Cromphaut's brouwerij.*

Beschuitfabriek Sint Anna, Haeltert-telef. Burst 24
*Sint Anna heeft op korte tijd met hare specialiteit
 van fijn beschuiten allerhander
 de markt veroverd, 't is echt waar, niemand maakt toch
 beter waar,
 Koopt slechts 'Sint Annas' en geen ander.*

Zwarthaar

Temmerman & Cie
*Steeds heeft men last en zorg als men een huis doet bouwen
 Elk wil aan lagen prijs de allerbeste waar
 Men loopt van links naar rechts, maar dat doet soms berou-
 wen.
 Koopt enkel bij ons, daar hebt gij vrees noch vaar.
 Ciment en eternit, kalk, schaliën en buizen, citerneputten,
 steen, ook tichelen en zand.
 Wordt alles vlug, goedkoop, geleverd aan de huizen, daar wij
 op onze werf dit hebben bij d'hand.*

Willy De Loose

Veel volk op uitreiking eerste 'Prijs van Heldergem'

Roger De Troyer verdiende eerste laureaat

De dorpsraad liep al een tijdje rond met het idee om iemand die zich voor Heldergem verdienstelijk had gemaakt op sociaal, literair, historisch, sportief of ander vlak te bekronen met een prijs. De keuze viel op Roger De Troyer, die reeds meer dan 100 artikels en een paar boeken schreef over Heldergem, en daarnaast mee aan de basis lag voor het beeld van de "De Fransman". Hij werd gevierd op de vooravond van Sinksen. De Dorpsraad overhandigde hem een met de hand gecalligrafeerde oorkonde, de Heemkundige Kring organiseerde een tentoonstelling en overhandigde Roger een luxueuze uitgave van al zijn werken. De viering werd een grandioos succes, met meer dan 150 aanwezigen. De publicatie "Groeten uit Heldergem" van Roger de Troyer e.a. samengesteld door Joris De Kegel met de voornaamste artikels over Heldergem ooit verschenen in het tijdschrift van de Heemkundige Kring, was in een mum van tijd uitverkocht. Wie wil kan ze nog nabestellen aan € 18. Info 053 83 60 15.

Vlnr.: Vz HK Willy De Loose, schepen Gina Verbestel, burgemeester Veerle Baeyens, Roger De Troyer, schepenen Hans Sonck en Laurent Volckaert, Vz Df William Minnaert, Vz Dorpsraad Chris De Meerleer en Joris De Kegel.

Rijkswachtperikelen–Haaltert 1888

Het had heel wat voeten in de aarde vooraleer Haaltert kon beschikken over een volwaardige Rijkswachtbrigade. Ingeval van nood deed de gemeente een beroep op de brigade van Herzele.

De eerste notities hieromtrent lezen wij in de notulen van de gemeenteraad in 1888.

Pas acht jaar later kwam er schot in de zaak.

Op 17 maart 1888 kreeg onze burgemeester op de (zoveelste?) aanvraag voor installatie van een brigade, een negatief antwoord van de *Minister van Oorlog*.

De bevoegde diensten waren van oordeel dat Haaltert beter onder de voogdij van Aalst kwam.

Het College was van oordeel dat dit geen goede keuze was en reageerde met passende argumentatie:

‘De voorgestelde verandering schijnt ons van weinig nut, aangezien een groot gedeelte dezer gemeente, welke eene uitgestrektheid heeft van 4 tot 5 kilometers, ook verre van voornoemde stad gelegen is, en daarenboven meer gemak van vervoer met den ijzerenweg bezit, met de hoofdplaats van het kanton dan met de stad Aelst, aangezien er dagelijks twaalf reizigerstreinen stilhouden in de beide statien dezer gemeente en in degene van Herzele; en dat de stad Aelst ons onder dit opzicht, aen het grootste getal ingezetenen dezer gemeente geen hoegenaamd gemak verschaft.’

Het College argumenteerde verder dat de meeste werkstakingen of gevallen van opstand plaats grepen in de steden ‘en dan zou men in zulke gevallen gemakkelijker de tusschenkomst van gendarmes eener buitengemeente verkrijgen dan deze eener stad.’

Burgemeester Emiel de Sadeleer besloot zijn brief met de wens, indien er geen plaatselijke brigade kwam : *‘het best ware voortaan onder onze tegenwoordige militaire omschrijving hoofdplaats kanton Herzele, district Oudenaerde, ons gerechterlijk arrondissement te blijven’*.

Uiteindelijk kreeg Haaltert in 1902 een zelfstandige brigade. Ze bestond uit een chef en vier manschappen en was gehuisvest op de Hoogstraat in een pand gelegen naast de toenmalige gemeenteschool.

In 1922 verhuisde de brigade naar het huidige Rijkswachtgebouw in de Stationsstraat dat gekocht werd van de familie Arents. In 2002 fuseerden de brigades van Haaltert en Denderleeuw en het korps kreeg nieuwe kantoren in de Vlamstraat (grens Denderhoutem-Denderleeuw).

WdL

Bron: RABeveren, Haaltert, Modern archief

Brief van de burgemeester-Haaltert, 1805

Nog niet zo heel lang geleden begon het sprookje van de razendsnelle ontwikkeling.

Auto's reden er weinig, boerenkarren des te meer. Ik zag er nog getrokken door koeien.

Radio's en tv's hadden nog kinderziektes en 'Googlen' was helemaal een verre droom. Mails en sms-berichten moesten de wereld nog veroveren en aan de eerste telefoon moest je nog draaien. Die goeie oude tijd was vooral een arme tijd en een tijd met veel en zwaar werk. Toch was niet alles negatief. De mensen dienden voor veel zaken zelf in te staan. Zie je nu al iemand op eigen houtje de straat herstellen? Het zou niet zonder gevolg blijven!

Maar neem nu die aanmaning van maire Ruysinck van 19 oktober 1805 aan de "*weduwe van Livinus Peirlinck tot haaltert*".

Ze zal "*gecalangiert*" worden (volgens Google is dat aanklagen) indien ze niet de "watergote" die van de oude vlasput naar haar hofstede loopt vrij maakt. Ze is daartoe verplicht sinds 1764. Dat moet nu onmiddellijk na ontvangst van dit schrijven, binnen de 24 uur gebeuren. En terwijl ze toch aan de nutsvoorzieningen werken, kunnen ook de "*putten en slagen*" gevuld worden. Deze aanklacht zal gebeuren door mijn "*garde champetre*" of door mezelf.

De weduwe had in 1805 zeker geen internet en ik vraag me af wie haar kon uitleggen wat "calangieren" betekende? (zelfs mijn spellingscontrole herkent het woord niet).

Er was een vlasput in de Pontweg ter hoogte van kapsters Gisella en Conny, schuin tegenover de hofstede van de familie Peerlinck op de splitsing van de Hoogkouterbaan en de Pontweg.

Die put is zoals meerdere andere gedempt en bij de plaatselijke kermis ten Ekent stond daar "*de wieg*". Dat was een grote schommelbak die bewoog op een stel spoorstaven. Er waren toen geen veiligheidsvoorschriften en ooit is de onderarm van een leeftijdsgenoot door die wieg verpletterd.

Omer Van Cromphaut

Documentatiecentrum

(open: elke 1ste zondag en elke 2de donderdag van 10-12u-St. Gorikspan 17, ingang park)
Juli en augustus gesloten.

Wij danken:

Edgard Huylebroek, Denderhoutem: documenten PR

Marie-Louise Van Impe, Haaltert: rantsoeneringskaart WO II

Denise Tas, Haaltert: medaille WO I

Gudrun en Wolfgang Van Impe, Haaltert: foto's verzameling Gerard Van Impe en 8 dichtbundels van Remy Hutsebaut

Fam. Albert De Neve, Heldergerm: Foto's en video.

Marcel Callebaut, Kerksken en Etienne Hendrickx, Heldergerm: bidprentjes.

Paula D'Hondt, Kerksken: foto's toneelleven, bevrijdingsstoet, H.Harthulde e.a.

Gaven documenten WO I in bruikleen: Paula Keymolen, Frieda Temmerman, Jo Vonck,

Marijke Boone, Etienne Cherretté, Henri Welleman en Godelieve Piron.

Herinneringen Heldergem 1936

4de en 5de leerjaar van de Gemeenteschool (geboren 1925-26) met Meester Jozef Corten.

Jozef Corten was de vervanger van 'den goddeloozen meester' Gustaaf De Klerck (1).

Meester Corten kreeg eveneens problemen door het feit dat hij naast onderwijzer ook nog kosterorganist was. Hij was actief van 1904 tot 1942 en werd opgevolgd door Albert Pevernagie.

Voraan: Jan Triest, Frans D'Hoker, Robert Haegeman, Arseen Matthijs, Remi De Bodt, Edgard Muylaert, Marcel Haegeman, Georges De Cooman en Henri De Pelsemaeker.

Achteraan: Albert Tas, Frans Groebbens, Maurice Vijverman, Guillaume De Schrijver, Louis Hendrickx, Julien De Groot, Jozef Andries, Adhemar Matthijs en Arthur Govaert.

(Foto Stefaan Andries)

1-Lees meer hierover in 'Bijdrage tot de geschiedenis van Heldergem', blz. 230 e.v.

Herinneringen—Heldergem 1963

Een klasfoto van het 7de en 8ste studiejaar in de gemeenteschool, schooljaar 1963-64 met onderwijzer Albert de Neve.

Deze leerkracht werd aangesteld in 1946 en beëindigde zijn loopbaan in 1979.

Zittend 1ste rij: Eddy Van Wijnendaele, Herman Van Geyt en Johan De Neve

2de rij: Pierre De Bruyn, Raphaël Scheerlinck, Rudy Van de Wiele, Rudy Souffriau en Willy Pennewaert

3de rij: Rudy Schoupe, Michel de Saedeleer, Roger Braem, Richard Van den Broeck, Ulrich Jacobs, Jozef Van den Broeck en Rudy De Pauw.

RdT (foto Albert De Neve)

Verpachting Hospicegoederen van Aalst te Haaltert-1917

Het Godshuis (Hospice) van Aalst bezat een respectabel aantal loten (275) landbouwgronden en meersen in onze deelgemeenten. Regelmatig werden er openbare verpachtingen gehouden om de beschikbare percelen toe te wijzen.

‘De Besturende Commissie der Burgerlijke Godshuizen’ kondigde zes zitdagen aan voor de openbare verpachting. Op maandag 17 april 1916 was het de beurt aan Haaltert, Kerksken en Denderhoutem en op dinsdag 18 april kwam Heldergerem aan de beurt.

Dit alles werd georganiseerd door de Aalsterse notaris Oscar Tibbaut in estaminet ‘Het Paviljoen’ op de Grote Markt.

De pachtvergoeding liep voor een periode van negen jaar, te beginnen op 1 januari 1919 en eindigend op 31 december 1925.

Het is interessant na te gaan hoeveel percelen in onze deelgemeenten verpacht werden, waar ze gelegen waren en wie de pachters waren.

Haaltert

Lot 170, 15 a 40 ca land op den Kruiskauter, wijk B, nr. 300, pachter Frans Roelandt. Kruiskouter is een zeer oud toponiem (sur le cruyzcoutere-1387). Het is een kouter nabij een kruispaal of draaiboom die de toegang tot akkers afsluit. Het is het gebied dat ligt tussen de Houtmarkt en de Diepeweg. Achter het kerkhof, richting Eiland stond enkele decennia geleden nog een kruisbeeld aan ‘de 7 wegen’. Hier is ook een perceel ‘de kruiskens’ gelegen.

Lot 171, 29 a 80 ca land op den Selkouter, wijk C, nr. 735, pachter Petrus Van Wassenhove. Op de toponymische kaart van de deelgemeente Haaltert vinden wij geen ‘Selkouter’.

Lot 172, 16 a land op ’t Muskensveld, wijk B, nr. 528, pachter Leonard Provost. ’t Muskensveld of Moskensveld ligt aan de samenvoeging van de Achterstraat en de Kattestraat. Mose = modderpoel. Er is eveneens een ‘Moseveldeken’ in Boekent.

Lot 173, 18 a 10 ca boomgaard op den Bril, wijk A, nr. 1736b, pachter Jozef Van Cauwenberghe. Bril, foutieve schrijfwijze van Bruul of Briel. Zeer gekende wijk in Haaltert. Bruul is een afgesloten ruimte of gemeenteweide, ook poel (cfr. Walput of weideput).

Lot 174, 19 a land in den Boekent, wijk C, nr. 864 en 865, pachters Emiel, Domien en René Van Cromphaut. Boekent, grenzend aan Heldergerem is een zeer oud toponiem: ‘Bouckhout in Vlaenderen by Kerxkene-1434’. Bouckhout = boek of beuk + hout (bos).

Lot 175, 38 a 20 ca land op ’t Holleboschveld, wijk C, nr. 845, dezelfde pachters. Gelegen in Brantegem. Hol, holle, hool verwijst naar lager gelegen gronden, soms uitgespoeld door regenval.

Lot 176, 31 a 90 ca land in den Boekent, wijk C, nr. 851 bis, dezelfde pachters.

Lot 177, 49 a 70 ca land op ’t Holleboschveld, wijk C, nr. 847bis, dezelfde pachters.

Lot 178, 31 a 90 ca land ten Eede, wijk A, nr. 194 en 195, pachter Domien Baeyens.

Belangrijk gehucht van Haaltert, met eigen dialect, grenzend aan Mere en Nieuwerkerken. Ede betekent onvruchtbare streek met woeste gronden waar heidekruid en kreupelhout weggebrand werden.

Lot 179, 23 a land ten Eede, wijk A, nr. 661, pachter Jozef Van der Stockt.

Kerkxken

Lot 180, 61 a 90 ca land op 't Kerkland, wijk B, nr. 511, pachter Frans Van Impe. Het Kerkland (aen de plaetse een behuysde stede, suyt het kerckenlandt) en de Kerklandweg liggen in de omgeving van de Wolvenstraat, in de nabijheid van de kerk. Het perceel behoorde eertijds toe aan de kerkelijke instanties.

Denderhautem

Lot 181, 13a 80 ca land op het Wijnveld (Weyveld), wijk B, nr. 511, pachter Ch.-L.Verbeiren. Het Weyveld grenst aan de Eigenstraat.

Lot 182, 27a 90 ca land op de Biest, wijk C, nr. 9, pachter Jozef De Ryck. De Biestvelden liggen nabij de baan Geraardsbergen-Aalst. Biest is een veel voorkomend toponiem en betekent: 'plaats waar biezen groeien' of 'plein met biezenpoel'.

Lot 183, 17a 40 ca land op de Biest, wijk C, nr. 25, pachter Domien Wijnant.

Lot 184, 70a 20 ca land op de Hautemkauter, wijk B, nr. 737, pachter Philemon Buydens. Het gebied ligt tussen de Eigenstraat en de Iddergemsestraat.

Lot 185, 41a 80 ca land op Teskensveld of Trissevelt, wijk A, nr. 722, pachtster Wed. Felix Van der Hoeven. Perceel grenzend aan de Canaert (grens met Iddergem).

Lot 186, 54a 20 ca land op Drappensveld (Trappenveld), wijk A, nr. 1133, pachter Petrus Taeleman. Gelegen in de Stichelen en Terwaerent.

Lot 187, 61 a 80 ca land op Drappensveld, wijk A, nr. 1144, pachter Victor Taeleman

Lot 188, 18a 50 ca land op 't Cruysveld (Cruyskouter), wijk A, nr. 706, pachter Ernest Buyl. Gronden gesitueerd tussen Daal en Zonnestraat.

Lot 189, 17a 90 ca land op 't Cruysveld, dezelfde pachter.

Lot 190, 69a 10 ca land op den Molenkauter, wijk B, nr. 1745, pachtster Wed. J-B Van der Paelt. Kouter bij de Molenstraat waar tot 1919 een windmolen stond (Smetjes molen).

Lot 191, 63a 80 ca land op den Molenkauter, Wijk A, nr. 777, pachter Eduard De Winter.

Lot 192, 22a 30ca land op 't Meireveld (Meerveld), wijk A, nr. 102, pachter J-B De Cremer. 'Meer', ook waterplas, 'lant aen den meerputte of mergelput'. Mergelput is een put waar vette, vruchtbare aarde gestoken werd voor bemesting.

Lot 193, 31a land op den Selkauter, wijk C, nr. 77, pachter Domien Wijnant. Zeer oud toponiem van oorsprong. Het zou kunnen gaan om velden in de nabijheid van een (Gallo-Romeinse) nederzetting. 'Sele' betekent woonhuis, stal. In de deelgemeente Kerksken situeert zich eveneens een Selkouter (op Terlicht).

Heldergem

Lot 206, 16a 50ca Bosch op Kaashoek, wijk B, nr. 605 in regie.

Waarschijnlijk verschrijving van 'Kafhoek'. Ironische benaming van een gebied dat in een uit-hoek ligt. Hier gesitueerd in de Berenhoek.

Lot 207, 72a land op Oomberg, wijk B, nr. 317 en 327, pachters Petrus Van den Neucker en Petrus Matthijs.

Eertijds afgelegen landelijk gehucht met enkele landbouwbedrijven.

Oom of Hoom zou afstammen van het Germaanse 'Huno' wat honing betekent.

Lot 208, 90 a 60 ca land op Oomberg, wijk B, nr. 309, pachter César Scheerlinck.

Lot 209, 69a 70 ca land op 't Raesveld, wijk B, nr. 308 en 309, pachter idem.

Het Raesveld, genoemd naar de eigenaar, is een deel van 'de Bureek', in de omgeving van de Heldergemstraat en de Hoomweg.

Lot 210, 2 ha 39a 70 ca land op 't Raesveld, wijk B, pachter idem.

Lot 211, 95a 30 ca land op Putteveld, wijk B, nr. 290, pachter idem.

Het Putteveld ligt tussen het Raesveld en de Hoogkouter (omgeving Hoom).

Het is een lager gelegen veld, hier bij de Steenbeek (grens met Woubrechtgem).

Lot 212, 39a 10ca meersch in den Rijgaard, wijk A, nr. 779, pachter Philemon Coppens.

Niet terug te vinden op de beschikbare toponymische kaarten.

'Bosschen geheeten den Reygaert' zijn gelegen op het grondgebied van Denderhoutem, vlakbij de gemeentegrens met Heldergem.

Lot 213, 53a 50ca land op den Ninofsche Waterval, wijk A, nr. 756, pachters Philemon De Pelsmaecker en Camille Meganck.

Deze percelen zijn gelegen op de grens met Outer. De naamgeving verwijst naar een waterverval(letje) in de Dommelbeek.

Lot 214, 37a 20ca land op den Ninofsche Waterval, wijk A, nr. 727, pachter J-B Heyse.

WdL

Bronnen:

Openbare verpachting der Hospicegoederen van Aalst (Aalst, Van De Putte-Goossens)

De Brouwer J., Toponymie van Haaltert, Heemkundige Vereniging 'Het Land van Aalst', 'De Aankondiger', Aalst 1955

De Loose W. & De Kegel J., "Kerksken de wereld in een dorp", HK Haaltert, 1999

Minnaert W. 'Toponymie' in 'Bijdrage tot de geschiedenis van Heldergem', HK Haaltert, 1996

Huybroeck E., Landboek van Denderhoutem-Anno 1699, HK Haaltert, 1998

Dialectquiz–Oiltjeneier van 't joeër!

De 22ste uitgave van de dialectquiz die wij samen met de vrienden van het Davidsfonds organiseren kon toch een 50-tal deelnemers van de terrasjes (prachtig weer) en van het TV-scherf (match Rode Duivels) houden.

Zoals elk jaar werd het een gezellige avond. Typische Oiltjertse uitdrukkingen passeerden de revue.

Velen hoorden waarschijnlijk voor de eerste maal van 'e weddelken' (sluithoutje) of van 'trop-pieëlen' (duizendschoon).

Mooie uitdrukkingen zoals 'a ès me zenne mieëjster getraat' en vooral: 'as 't kinjeken es geboor'n, ee 't ropken ze smokken verloor'n' werden gesmaakt. Zelfs één van de quismasters (Willy) kon zijn enthousiasme niet verbergen en 'slingerde' het gezegde samen met het te zoeken woord de zaal in!

Chris Van den Broeck (47/50) mag de trofee (De uil, een realisatie Van Rik De Schepper) mee naar huis nemen.

Op de volgende plaatsen kwamen: Katrien Baetens, Nicole De Saedeleer, Ulrik Deleu, William Van Cromphaut, Marie José Vertongen, Miel Meganck, Katleen Lauwereys, Julia De Pauw, Lut Reynaert, Maria Stockman, Paul Ghijssels, Wim Allaer, Paulette Looze, Marleen Van Impe, Joris Redant, M-L Taeleman, Eliane Elskens, Hans Sonck, Marijke Gosseye met 39 p.

Van harte dank aan de deelnemers en tot volgend jaar voor de 23ste uitgave.

De quismasters in hun nopjes

Jo: zoek weer wennen?

Waddes na 't verschil tiskien nen tabbort en een immen?

In Atom zeggen ze da doek azucë

Ni gemakkellek

Zo da wel just zen?

Bakaast alles just!

Ik peis dat 't Botvink ze Stretjen es

Kesken oo gieje probleem mee 't Oiltjers dialect

Wer emmen giejen dager vandoen

Emmen alles ni just, 't es tog graalek plezant

Wor es Wiesj ze stretjen en wor liggen de Klisjen?

Waddes een boeënevraa?

De troffee stot veer e joeër op de kas in Nievekerken
be Chris en Ulrik

Foto's : Staf Versavel